

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL NACIONALINĖS JAUNIMO SAVANORIŠKOS VEIKLOS PROGRAMOS
PATVIRTINIMO**

2013 m. vasario 25 d. Nr. A1-73
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ (Žin., 2010, Nr. [38-1784](#)) 1.6.4 punktu, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 892 (Žin., 1998, Nr. [66-1916](#); 2010, Nr. [123-6300](#)), 8.4 punktu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. kovo 19 d. pasitarimo sprendimo (protokolo Nr. 18 7 klausimas) priedo „Siūlomos priemonės jaunimo užimtumui didinti“ 22 punktą bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. pasitarimo protokolo Nr. 35 priedo „Pasiūlymas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. kovo 19 d. pasitarimo sprendimu (protokolo Nr. 18 7 klausimas) patvirtintų jaunimo užimtumui didinti skirtų 21, 22, 23 priemonių įgyvendinimo“ 2 punktą:

1. T v i r t i n u Nacionalinę jaunimo savanoriškos veiklos programą (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

ALGIMANTA PABEDINSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministro 2013 m. vasario 25 d. įsakymu
Nr. A1-73

NACIONALINĖ JAUNIMO SAVANORIŠKOS VEIKLOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinė jaunimo savanoriškos veiklos programa (toliau – Programa) nustato Programos tikslus, uždavinius, veiklos kryptis ir remiamas veiklas, laukiamus rezultatus, Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijus, Programos finansavimo ir įgyvendinimo kontrolės tvarką.

2. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatyme (Žin., 2011, Nr. [86-4142](#)), Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme (Žin., 2003, Nr. [119-5406](#)) vartojamas sąvokas.

II. PADĖTIES ANALIZĖ

3. Lietuvoje vis dar trūksta priemonių, padedančių jauniems žmonėms įgyti asmeninių, socialinių, profesinių kompetencijų, patirties, pasirinkti profesiją ir taip lengviau pasirengti įsilieti į darbo rinką. Europos Sąjungos (toliau – ES) statistikos agentūros „Eurostat“ duomenimis, Lietuvoje 2011 m. niekur nesimokančių ir nedirbančių jaunų žmonių 18–24 m. ir 25–29 m. grupėse buvo atitinkamai 16,8 proc. ir 21,6 proc.; ES šalių vidurkis 2011 m. buvo 19,8 proc. (25–29 m.). Nuo 2002 m. niekur nesimokančio ir nedirbančio jaunimo dalis nuolat didėjo, o didžiausia dalis tarp 18–24 m. ir 25–29 m. grupių jaunų žmonių buvo 2010 m. – atitinkamai 18,2 proc. ir 25,4 procento. Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2011–2012 m. atliktų jaunimo problematikos tyrimų savivaldybėse duomenimis, jauni žmonės (14–29 m.) nurodo, kad sunku rasti darbą neturint patirties.

Jaunų žmonių įtraukimas į savanorišką veiklą sudaro sąlygas ne tik skatinti jų pilietiškumą bei didinti visuomeninį aktyvumą, bet ir įgyti darbinių įgūdžių. 2011 m. Europos Parlamento užsakymu 27 Europos Sąjungos valstybėse atliktas „Eurobarometro“ tyrimas, kuris išryškino labiausiai vertinamus savanoriškos veiklos aspektus, patvirtino, kad savanoriška veikla yra tinkamas būdas įgyti asmeninių, socialinių ir profesinių kompetencijų. Tyrimas parodė, kad savanoriška veikla padeda išreikšti save ir skatina asmeninį tobulėjimą, be to, suteikia galimybę įgyti žinių ir įgūdžių, padedančių lengviau ir greičiau integruotis į darbo rinką. Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje užsakymu 2011 m. „Vilmorus“ atliktas visuomenės nuomonės tyrimas dėl savanoriškos veiklos privalumų parodė, kad 20 proc. vyresnių kaip 18 metų žmonių paminėjo galimybę tokiu būdu panaudoti savo gebėjimus, 18 proc. – galimybę įgyti naujų įgūdžių ir patirties, 6 proc. – galimybę lengviau rasti darbą.

Nedidelė jaunų žmonių, ypač jaunuolių, kurie nesimoko ir nedirba, dalis įsitraukia į savanorišką veiklą. Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2011–2012 m. atliktų jaunimo problematikos tyrimų savivaldybėse duomenimis, savanoriškoje veikloje dažniau dalyvauja politiškai ir pilietiškai aktyvūs jaunuoliai, gyvenantys politiškai ir pilietiškai aktyvioje aplinkoje. 31,4 proc. apklaustų jaunuolių nedalyvauja jokioje savanoriškoje veikloje, nors anksčiau teko tuo užsiimti. 19,9 proc. jaunų žmonių dalyvauja savanoriškoje veikloje, iš jų 16,2 proc. dalyvavo ir anksčiau. 47,2 proc. tiriant apklaustų jaunuolių nurodė, kad niekada nedalyvavo savanoriškoje veikloje.

Lietuvoje įgyvendinamas ES programos „Veiklus jaunimas“ 2 veiksmas „Europos savanorių tarnyba“. ES programos „Veiklus jaunimas“ (2007–2013 m.) įgyvendinimo ir poveikio Lietuvoje tarpinio vertinimo, kurį 2010 m. atliko UAB „Profus Terra“ pagal

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymą, rezultatai rodo, kad net 90 proc. dalyvių teigė, jog dalyvavimas ES programoje „Veiklus jaunimas“ paskatino jų iniciatyvumą ir kūrybiškumą dalyvaujant visuomeninėje veikloje. 79 proc. programos dalyvių teigė, kad ES programa „Veiklus jaunimas“ teigiamai paveikė jų užsienio kalbų žinias, apie 32 proc. dalyvių teigė, jog dalyvavimas joje paskatino juos aktyviau dalyvauti verslo veikloje. ES programos „Veiklus jaunimas“ Europos savanorių tarnybos modelis yra naudinga galimybė jauniems žmonėms įgyti patirties savanoriaujant įvairaus profilio nevyriausybinesse organizacijose, įstaigose, institucijose (toliau – organizacijos). Organizuojant savanorišką veiklą siekiama užtikrinti savanorio socialinių ir asmeninių kompetencijų ugdymą ir ugdymąsi bei patirties įgijimą. Tokiu būdu siekiama palengvinti jo integraciją į darbo rinką.

III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Programos tikslas – sudaryti sąlygas jauniems žmonėms dalyvauti savanoriškoje veikloje ir įgyti asmeninių, socialinių, profesinių kompetencijų ir darbo patirties, taip padedant jiems pasirinkti profesiją, reintegruoti į formaliojo švietimo sistemą ir (arba) pasirengti įsiliesti į darbo rinką.

5. Programos uždaviniai:

5.1. remiantis Europos Sąjungos programos „Veiklus jaunimas“ Europos savanorių tarnybos modeliu sukurti ir įgyvendinti jaunimo savanoriškos veiklos modelį Lietuvoje;

5.2. skatinti jaunimo savanorišką veiklą, įtraukiant jaunus žmones į jų poreikius atitinkančias veiklas bei motyvuojant įgyti darbo įgūdžių, asmeninių, socialinių, profesinių kompetencijų.

IV. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VEIKLOS KRYPTYS IR REMIAMOS VEIKLOS

6. Savanoriškos veiklos programos tikslinė grupė – nedirbantys jauni žmonės nuo 16 iki 29 metų. Prioritetas teikiamas: neįgijusiems pagrindinio išsilavinimo; įgijusiems pagrindinį išsilavinimą; įgijusiems vidurinį išsilavinimą; registruotiems darbo biržoje; baigusiems profesinio mokymo programas, įgijusiems aukštąjį išsilavinimą.

7. Savanoriškos veiklos programoje dalyvaujantys jauni žmonės vykdo savanorišką veiklą pagal veiklos sritį ir pobūdį pasirinktoje akredituotoje organizacijoje (savanorių priimančioje organizacijoje) savo arba kitoje gyvenamojoje teritorijoje.

8. Savanoriška veikla vykdoma ne mažiau kaip 20 val. per savaitę ir trunka iki 3 ar iki 6 mėnesių.

9. Įgyvendinant Programą bus vykdomos šios veiklos:

9.1. Jaunimo savanoriškos veiklos programos tvarkos aprašo parengimas;

9.2. Savanorius priimančių organizacijų akreditavimo tvarkos aprašo parengimas ir įgyvendinimas;

9.3. savanorius priimančių organizacijų duomenų bazės sukūrimas ir nuolatinis atnaujinimas;

9.4. mokymų ir individualių konsultacijų savanorius priimančių organizacijų atstovams, kuruojantiems jaunimo savanorišką veiklą, organizavimas;

9.5. koordinuojančių organizacijų mentorystės paslaugų teikimas savanorius priimančioms organizacijoms;

9.6. mokymų savanorišką veiklą vykdančioms jauniems žmonėms organizavimas, informavimo ir konsultavimo paslaugų Programos vykdymo laikotarpiu jiems teikimas;

9.7. jaunų žmonių įsitraukimo į savanorišką veiklą skatinimas, informuojant apie savanoriškos veiklos galimybes;

9.8. jaunų žmonių savanoriškos veiklos organizavimas;

9.9. Įgytų kompetencijų į(si)vertinimo vykdant savanorišką veiklą tvarkos aprašo

parengimas.

10. Įgyvendinant numatytas veiklas, tinkamomis bus laikomos išlaidos, skirtos:

10.1. savanorius priimančioms organizacijoms akredituoti;

10.2. savanorius priimančių organizacijų duomenų bazei sukurti ir prižiūrėti;

10.3. savanorius priimančių organizacijų atstovų, kuriojančių jaunimo savanorišką veiklą, mokymams ir individualioms konsultacijoms;

10.4. koordinuojančių organizacijų mentorystės paslaugoms savanorius priimančioms organizacijoms teikti;

10.5. savanoriams mokyti, informuoti ir konsultuoti;

10.6. informuoti jaunus žmones, skatinti įsitraukti į savanorišką veiklą;

10.7. savanoriškos veiklos išlaidoms, kompensuojamomis pagal Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. A1-330 (Žin., 2011, Nr. [94-4451](#));

10.8. jaunų žmonių vykdant savanorišką veiklą įgytų kompetencijų į(si)vertinimo mechanizmui įgyvendinti;

10.9. Programos veikloms administruoti ir kitoms su Programos įgyvendinimu susijusioms veikloms vykdyti.

11. Įgyvendinant Programą finansuojamos tik Programoje numatytam tikslui pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti būtinos išlaidos.

V. LAUKIAMI REZULTATAI

12. Įgyvendinus Programą, bus:

12.1. parengtas Savanorius priimančių organizacijų akreditavimo tvarkos aprašas;

12.2. jaunų žmonių savanoriška veikla vykdoma pagal parengtą tvarką akredituotose savanorius priimančiose organizacijose;

12.3. sukurta jaunus savanorius priimančių organizacijų duomenų bazė, informacija joje nuolat atnaujinama;

12.4. jaunimo savanoriška veikla kuriojama reikalingas kompetencijas ir įgūdžius turinčių jaunus savanorius priimančių organizacijų atstovų;

12.5. Programos įgyvendinimo laikotarpiu teikiamos koordinuojančių organizacijų mentorystės paslaugos savanorius priimančioms organizacijoms;

12.6. parengti savanorišką veiklą vykdytys jaunuoliai;

12.7. savanorišką veiklą vykdytiems jauniems žmonėms teikiamos informavimo ir konsultavimo paslaugos;

12.8. jauni žmonės informuoti apie savanoriškos veiklos galimybes;

12.9. parengtas Įgytų kompetencijų į(si)vertinimo vykdant savanorišką veiklą tvarkos aprašas;

12.10. į(si)vertintos vykdyti savanorišką veiklą savanorio įgytos kompetencijos; Programoje dalyvavę jauni žmonės įgija papildomų darbo įgūdžių, asmeninių, socialinių, profesinių kompetencijų.

VI. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

13. Ši Programa bus vertinama pagal šiuos kriterijus:

13.1 jaunų žmonių, įgijusių (patobulinusių) kompetencijas, dalis procentais (iš visų programoje dalyvavusių jaunų žmonių);

13.2. organizacijų, įtvirtinusių savanorystės taikymą savo veikloje, dalis procentais (iš visų savanorius priėmusių organizacijų);

13.3. jaunų žmonių, vykdžiusių savanorišką veiklą, skaičius;

13.4. akredituotų organizacijų, priėmusių jaunus žmones atlikti savanorišką veiklą,

skaičius;

13.5. savanorius priimančių organizacijų darbuotojų, parengtų kuruoti jaunimo savanorišką veiklą, skaičius;

13.6. sukurta savanorius priimančių organizacijų duomenų bazė.

VII. PROGRAMOS FINANSAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

14. Programa įgyvendinama 2013–2015 metais.

15. Programa įgyvendinama finansuojant projektą valstybės projektų planavimo būdu (toliau – Projektas) Europos socialinio fondo lėšomis pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą. Programai įgyvendinti skirtos lėšos sudaro 4 mln. litų.

16. Galutinį sprendimą dėl finansavimo skyrimo Projektui įgyvendinti priima Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, atsižvelgdamas į viešosios įstaigos Europos socialinio fondo agentūros atliktą paraiškos vertinimą ir tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitą.

17. Už Programos įgyvendinimą atsakingas vykdytojas – Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.
